

มาตรฐานอาชีพและคุณวุฒิวิชาชีพ
Occupational Standard and Professional Qualifications

สาขาวิชาชีพอนุรักษ์งานศิลปหัตถกรรมและงานพื้นบ้าน
สาขาการแสดงศิลปะไทยและวัฒนธรรมสร้างสรรค์

จัดทำโดย สถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ (องค์การมหาชน)

1. ชื่อมาตรฐานอาชีพ

สาขาวิชาชีพอนุรักษ์งานศิลปหัตถกรรมและงานพื้นบ้าน สาขาการแสดงศิลปะไทยและวัฒนธรรมสร้างสรรค์

2. ประวัติการปรับปรุงมาตรฐาน

N/A

3. ทะเบียนอ้างอิง (Imprint)

N/A

4. ข้อมูลเบื้องต้น

มาตรฐานอาชีพและคุณวุฒิวิชาชีพ ในสาขาวิชาชีพอนุรักษ์งานศิลปหัตถกรรมและงานพื้นบ้าน สาขาการแสดงศิลปะไทยและวัฒนธรรมสร้างสรรค์ อาชีพนักแสดงโขน เพื่อส่งเสริมให้กลุ่มอาชีพ มีมาตรฐานอาชีพและคุณวุฒิวิชาชีพที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้ประกอบการ มีความเป็นสากล มีความเหมาะสมกับประเทศไทย เป็นที่ยอมรับทั้งภายในและระดับสากล ซึ่งการจัดทำมาตรฐานอาชีพและคุณวุฒิวิชาชีพ ในสาขาวิชาชีพอนุรักษ์งานศิลปหัตถกรรมและงานพื้นบ้าน สาขาการแสดงศิลปะไทยและวัฒนธรรมสร้างสรรค์ อาชีพนักแสดงโขนในครั้งนี้ นอกจากจะเป็นการพัฒนาและยกระดับสมรรถนะในการประกอบอาชีพของบุคลากรในสาขาวิชาชีพอนุรักษ์งานศิลปหัตถกรรมและงานพื้นบ้าน สาขาการแสดงศิลปะไทยและวัฒนธรรมสร้างสรรค์ อาชีพนักแสดงโขนให้มีสมรรถนะตามมาตรฐานอาชีพ โดยผ่านการฝึกอบรม และสร้างโอกาสในการรับรองคุณวุฒิวิชาชีพ ยังเป็นการสร้างเครือข่ายจัดทำ พัฒนา และเผยแพร่มาตรฐานอาชีพและคุณวุฒิวิชาชีพ ให้ระบบคุณวุฒิวิชาชีพ และมาตรฐานอาชีพเป็นที่รับรู้ และยอมรับในทุกภาคส่วน เพื่อเป็นประโยชน์ในการยกระดับมาตรฐานบุคลากรให้มีสมรรถนะ โดยผ่านการรับรองจากสถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ (องค์การมหาชน) เพื่อเป็นการสร้างโอกาสในการจ้างงาน และเป็นการกำหนดค่าตอบแทนที่ตรงกับความสามารถได้มากขึ้น และสอดคล้องกับการจ้างงานในปัจจุบัน

5. ประวัติการปรับปรุงมาตรฐานในแต่ละครั้ง

N/A

6. ครั้งที่

N/A

7. คุณวุฒิวิชาชีพที่ครอบคลุม (Professional Qualifications included)

สาขาวิชาชีพอนุรักษ์งานศิลปหัตถกรรมและงานพื้นบ้าน

สาขาการแสดงศิลปะไทยและวัฒนธรรมสร้างสรรค์

อาชีพนักแสดงโขนนาง ระดับ 5

8. คุณวุฒิวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง (Related Professional Qualifications)

N/A

9. หน่วยสมรรถนะทั้งหมดในมาตรฐานอาชีพ (List of All Units of Competence within this Occupational Standards)

รหัสหน่วยสมรรถนะ	เนื้อหา
0124	รำนหน้าพาทย์นักแสดงเอกโขนนาง
0125	รำเดี่ยวและรำคู่โขนนาง
0126	ตีบทและใช้บทประกอบเพลงร้องโขนนาง

10. ระดับคุณวุฒิ

10.1 สาขาวิชาชีพอนุรักษ์งานศิลปหัตถกรรมและงานพื้นบ้าน สาขาการแสดงศิลปะไทยและวัฒนธรรมสร้างสรรค์ อาชีพนักแสดงโขนนาง ระดับ 5

คุณลักษณะของผลการเรียนรู้ (Characteristics of Outcomes)

ผู้ที่ได้รับการรับรองคุณวุฒิวิชาชีพ นักแสดงโขนนาง ระดับ 5 นี้ ต้องมีความสามารถในการอธิบายนาฏยศัพท์ที่เกี่ยวข้องในการรำนหน้าพาทย์นักแสดงเอกโขนนาง ปฏิบัติการรำนหน้าพาทย์นักแสดงเอกโขนนางตามที่กำหนด และสามารถอธิบายนาฏยศัพท์ที่เกี่ยวข้องในการรำเดี่ยวและรำคู่โขนนาง ปฏิบัติกระบวนท่ารำเดี่ยวและรำคู่โขนนางที่กำหนด และสามารถอธิบายความหมายในการตีบท และใช้บทโขนนางที่เกี่ยวข้อง และสามารถอธิบายความหมายในการตีบทและใช้บทโขนนางที่เกี่ยวข้อง รวมถึงการปฏิบัติการใช้บทตามบทร้องโขนนางที่กำหนด

การเลื่อนระดับคุณวุฒิวิชาชีพ (Qualification Pathways)

ผู้ที่เข้าสู่คุณวุฒิวิชาชีพต้องมีคุณสมบัติดังนี้

1. มีประสบการณ์ในการแสดงโขน ไม่น้อยกว่า 8 ปี
2. มีหลักฐาน ความรู้ ทักษะปฏิบัติ และความสามารถในสมรรถนะนักแสดงสมทบ
3. ผู้ที่จะได้รับคุณวุฒิวิชาชีพ อาชีพนักแสดงโขนนาง ระดับ 5 ต้องมีประสบการณ์ตามหน่วยสมรรถนะและมีผลงานเชิงประจักษ์มาแสดง

หลักเกณฑ์การต่ออายุหนังสือรับรองมาตรฐานอาชีพ

N/A

กลุ่มบุคคลในอาชีพ (Target Group)

นักแสดงเอกโขนนาง

หน่วยสมรรถนะ (หน่วยสมรรถนะทั้งหมดของคุณวุฒิวิชาชีพนี้)

0124 รำหน้าพาทย์นักแสดงเอกโขนนาง

0125 รำเดี่ยวและรำคู่โขนนาง

0126 ตีบทและใช้บทประกอบเพลงร้องโขนนาง

ตารางแผนผังแสดงหน้าที่

1. ตารางแสดงหน้าที่ 1

ประกาศใช้ ณ

ตาราง 1 : FUNCTIONAL MAP แสดง KEY PURPOSE , KEY ROLES , KEY FUNCTION

ความมุ่งหมายหลัก Key Purpose	บทบาทหลัก Key Roles		หน้าที่หลัก Key Function	
	รหัส	คำอธิบาย	รหัส	คำอธิบาย
เพื่อสืบทอดมรดก สอนรักษาและต่อยอด ศิลปะไทยและวัฒนธรรมสร้างสรรค์สู่มาตรฐานสากล	01	แสดงโขนเพื่อการอนุรักษ์ สืบทอดต่อยอดสร้างสรรค์	012	แสดงโขนนาง

คำอธิบาย ตารางแผนผังแสดงหน้าที่เป็นแผนผังที่ใช้วิเคราะห์หน้าที่งานเพื่อให้ได้หน้าที่หลัก (Key Function)

2. ตารางแสดงหน้าที่ 1 (ต่อ)

ประกาศใช้ ณ

ตาราง 2 : FUNCTIONAL MAP แสดง KEY FUNCTION , UNIT OF COMPETENCE , ELEMENT OF COMPETENCE

หน้าที่หลัก Key Function		หน่วยสมรรถนะ Unit of Competence		หน่วยสมรรถนะย่อย Element of Competence	
รหัส	คำอธิบาย	รหัส	คำอธิบาย	รหัส	คำอธิบาย
012	แสดงโขนนาง	0124	รำหน้าพาทย์นักแสดงเอกโขนนาง	01241	อธิบายนาฏยศัพท์ที่เกี่ยวข้องในการรำหน้าพาทย์นักแสดงเอก โขนนาง
				01242	รำหน้าพาทย์นักแสดงเอก โขนนางตามที่กำหนด
		0125	รำเดี่ยวและรำคู่โขนนาง	01251	อธิบายนาฏยศัพท์ที่เกี่ยวข้องในการรำเดี่ยวและรำคู่ โขนนาง
				01252	ปฏิบัติกระบวนการทำรำเดี่ยวและรำคู่ โขนนางที่กำหนด
		0126	ตีบทและใช้บทประกอบเพลงร้องโขนนาง	01261	อธิบายความหมายในการตีบทและใช้บทประกอบเพลงร้อง โขนนางที่เกี่ยวข้อง
				01262	รำตีบทและใช้บทประกอบเพลงร้องโขนนางที่กำหนด

คำอธิบาย

ตารางแผนผังแสดงหน้าที่ (ต่อ) เป็นแผนผังที่ใช้วิเคราะห์หน้าที่งานหลังจากได้หน้าที่หลัก (Key Function) เพื่อให้ได้ หน่วยสมรรถนะ (Unit of Competence) และหน่วยสมรรถนะย่อย (Element of Competence)

1. รหัสหน่วยสมรรถนะ 0124
2. ชื่อหน่วยสมรรถนะ รำหน้าพาทย์นักแสดงเอกโขนนาง
3. ทบทวนครั้งที่ N/A
4. สร้างใหม่ ปรับปรุง

5. สำหรับชื่ออาชีพและรหัสอาชีพ (Occupational Classification)

ISCO - 08 รหัสอาชีพ 2655 นักแสดงโขน/ละครใน/ละครนอก

6. คำอธิบายหน่วยสมรรถนะ (Description of Unit of Competency)

หน่วยสมรรถนะนี้ประกอบไปด้วย ความรู้และทักษะในการรำหน้าพาทย์นักแสดงเอกโขนนางโดยสามารถอธิบายและปฏิบัติงานถูกต้องในการรำ เช่น ท่มเข้า โลมกลาง โลมกลาง โลมบน เป็นต้น และปฏิบัติการรำหน้าพาทย์โขนนางตามที่กำหนด เช่น เชิดฉิ่ง บาทสกุณี โลมตระนอน ตระเชิญ

7. สำหรับระดับคุณวุฒิ

1	2	3	4	5	6	7	8
☐	☐	☐	☐	☒	☐	☐	☐

8. กลุ่มอาชีพ (Sector)

นักแสดงโขน

9. ชื่ออาชีพและรหัสอาชีพอื่นที่หน่วยสมรรถนะนี้สามารถใช้ได้ (ถ้ามี)

N/A

10. ข้อกำหนดหรือกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง (Licensing or Regulation Related) (ถ้ามี)

N/A

11. สมรรถนะย่อยและเกณฑ์การปฏิบัติงาน (Elements and Performance Criteria)

สมรรถนะย่อย (Element)	เกณฑ์ในการปฏิบัติงาน (Performance Criteria)	วิธีการประเมิน (Assessment)
01241 อธิบายนาฏยศัพท์ที่เกี่ยวข้องในการรำหน้าพาทย์นักแสดงเอกโขนนาง	1. อธิบายกระบวนการทำนาฏยศัพท์ที่เกี่ยวข้องในการรำหน้าพาทย์นักแสดงเอกโขนนาง 2. อธิบายความหมายของเพลงหน้าพาทย์และโอกาสในการนำไปใช้	การสาธิตการปฏิบัติงาน แฟ้มสะสมผลงาน
01242 รำหน้าพาทย์นักแสดงเอก โขนนางตามที่กำหนด	1. ปฏิบัติกระบวนการทำรำหน้าพาทย์นักแสดงเอกโขนนางที่กำหนด 2. ปฏิบัติทำรำหน้าพาทย์นักแสดงเอกโขนนางตรงตามจังหวะหน้าทับ ไม้กลอง และทำนองเพลง	การสาธิตการปฏิบัติงาน แฟ้มสะสมผลงาน

12. ความรู้และทักษะก่อนหน้าที่จำเป็น (Pre-requisite Skill & Knowledge)

N/A

13. ทักษะและความรู้ที่ต้องการ (Required Skills and Knowledge)

(ก) ความต้องการด้านทักษะ
ปฏิบัติการรำหน้าพาทย์ได้ตรงตามจังหวะหน้าทับ ไม้กลองและทำนองเพลงที่กำหนด

(ข) ความต้องการด้านความรู้

N/A

14. หลักฐานที่ต้องการ (Evidence Guide)

หลักฐานที่ต้องการจะกำหนดข้อแนะนำเกี่ยวกับการประเมิน และควรที่จะใช้ประกอบรวมกันกับเกณฑ์การปฏิบัติงาน (Performance Criteria) และทักษะและความรู้ที่ต้องการ (Required Skills and Knowledge)

(ก) หลักฐานการปฏิบัติงาน (Performance Evidence)

1. ผลงานการแสดงที่นำเสนอผ่านภาพถ่าย VDO หรือสื่อ Social media ในรูปแบบต่าง ๆ
2. เกียรติบัตร วุฒิบัตรเกี่ยวกับการแสดงโขน และ/หรือ
3. เอกสารรับรองและผลการประเมินจากบุคลากรหรือผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องกับสาขาอาชีพ

(ข) หลักฐานความรู้ (Knowledge Evidence)

1. ใบผ่านการอบรมในหลักสูตร ที่เกี่ยวกับการแสดงโขน

(ค) คำแนะนำในการประเมิน

ประเมินเกี่ยวกับการรำหน้าพาทย์นักแสดงเอกโขนนาง

(ง) วิธีการประเมิน

1. สวัสดิการปฏิบัติงาน
2. แฟ้มสะสมผลงาน

15. ขอบเขต (Range Statement)

ขอบเขตอธิบายถึงขอบเขตของการปฏิบัติงาน และสภาพแวดล้อมอื่นๆหรือสถานการณ์อื่นๆ ที่มีผลกระทบต่อการทำงาน รวมถึงเครื่องมือ อุปกรณ์ เทคโนโลยี ทรัพยากรที่ใช้ หรือข้อกำหนดอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

(ก) คำแนะนำ

1. ผู้เข้ารับการประเมินจะรู้นาฏยศัพท์ประเภทกิริยาศัพท์ ที่เกี่ยวข้องซึ่งมีความสัมพันธ์กับเพลงหน้าพาทย์ชั้นสูงที่กำหนดไว้ อย่างน้อย 5 คำ เช่น รำราย ฉายเท้า แวงมือนั่งกระดกเท้า เตาะเท้า โย้ตัว หม่มเข้า กลอกคอ ละเลงข้อ โลมกล่าง โลมกลาง โลมบน เป็นต้น
2. ผู้เข้ารับการประเมินจะต้องปฏิบัติระบวนทำรำเพลงหน้าพาทย์ชั้นสูงตามเพลงที่กำหนดไว้ อย่างน้อย 2 เพลง เช่น รำหน้าพาทย์ เพลงตระเชิญ เพลงบาทสกุณี เพลงเชิดมิ่ง เพลงโลม-ตระนอน

(ข) คำอธิบายรายละเอียด

ผู้เข้ารับการประเมินต้องเข้าใจขอบเขตความรู้ทั่วไป เกี่ยวกับความหมายและการนำไปใช้ ของการรำหน้าพาทย์นักแสดงเอก

ตลอดจนองค์ประกอบร่วมระหว่างปฏิบัติการทำรำหน้าพาทย์นักแสดงเอก ในการแสดงโขนเรื่องรามเกียรติ์ ที่สามารถสื่อความหมายให้ผู้ชมหรือให้ผู้แสดงด้วยกันทราบด้วยภาษาท่าทางตามรูปแบบนาฏศิลป์ไทย

นาฏยศัพท์ หมายถึง คำศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการอธิบายการปฏิบัติท่ารำในการแสดงโขน ซึ่งประกอบขึ้นเป็นโครงสร้างของระบวนท่า ใช้สำหรับสื่อสารบทบาทและกิริยาของตัวละคร

หน้าพาทย์ หมายถึง เพลงที่ใช้บรรเลงประกอบอากัปกิริยา อารมณ์ หรือการแสดงอิทธิฤทธิ์ของตัวละครในการแสดงโขน ซึ่งผู้แสดงจะต้องรำตามจังหวะ หน้าทับและทำนองเพลงที่กำหนดไว้

(ค) เครื่องมืออุปกรณ์และวัสดุที่จำเป็น

1. องค์กรที่มีหน้าที่รับรองสมรรถนะของบุคคลตามมาตรฐานอาชีพ CB จะต้องเตรียมเครื่องเสียง และไฟล์เพลงที่เกี่ยวข้อง พร้อมด้วยอุปกรณ์ประกอบการแสดง
2. ผู้เข้ารับการประเมินจะต้องจัดเตรียมชุดแต่งกายสำหรับฝึกนาฏศิลป์ไทย (โจงกระเบน) ที่มีความสุภาพ

16. หน่วยสมรรถนะร่วม (ถ้ามี)

N/A

17. อุตสาหกรรมร่วม/กลุ่มอาชีพร่วม (ถ้ามี)

N/A

18. รายละเอียดกระบวนการและวิธีการประเมิน (Assessment Description and Procedure)

พิจารณาหลักฐานจากแฟ้มสะสมผลงานที่เป็นเอกสารรับรองผลงาน

รับรองความรู้ความสามารถที่ผ่านมาก่อนหน้าและให้ประเมินสมรรถนะของผู้เข้ารับการประเมินด้วยเครื่องมือประเมินความรู้และทักษะให้ครอบคลุมเกณฑ์การปฏิบัติงาน ทักษะและความรู้ที่ต้องการของหน่วยสมรรถนะนี้

1. รหัสหน่วยสมรรถนะ 0125
2. ชื่อหน่วยสมรรถนะ รำเดี่ยวและรำคู่ โขนนาง
3. ทบทวนครั้งที่ N/A
4. สร้างใหม่ ปรับปรุง

5. สำหรับชื่ออาชีพและรหัสอาชีพ (Occupational Classification)

ISCO - 08 รหัสอาชีพ 2655 นักแสดงโขน/ละครใน/ละครนอก

6. คำอธิบายหน่วยสมรรถนะ (Description of Unit of Competency)

หน่วยสมรรถนะนี้ประกอบไปด้วย ความรู้และทักษะในการรำเดี่ยวและรำคู่ โดยสามารถอธิบายและปฏิบัตินาฏยศัพท์ในการรำ เช่น เดี่ยว ท่าจับ 1 ท่าจับ 2 ท่าจับ 3 โคม 3 ใบ เป็นต้นตลอดจนองค์ประกอบของการรำเดี่ยวและรำคู่ และปฏิบัติกระบวนท่าในการรำเดี่ยวและรำคู่ โขนนาง ตามที่กำหนด เช่น รำเดี่ยว ชุด ฉุยฉายเบญจกาย รำเดี่ยว ชุด ฉุยฉายศูรปักษา รำคู่ ชุด หนุมานจับนางเบญจกาย รำคู่ ชุด หนุมานจับนางสุพรรณมัจฉา รำคู่ ชุด เมขลา-รามสูรได้

7. สำหรับระดับคุณวุฒิ

1	2	3	4	5	6	7	8
☐	☐	☐	☐	☒	☐	☐	☐

8. กลุ่มอาชีพ (Sector)

นักแสดงโขน

9. ชื่ออาชีพและรหัสอาชีพอื่นที่หน่วยสมรรถนะนี้สามารถใช้ได้ (ถ้ามี)

N/A

10. ข้อกำหนดหรือกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง (Licensing or Regulation Related) (ถ้ามี)

N/A

11. สมรรถนะย่อยและเกณฑ์การปฏิบัติงาน (Elements and Performance Criteria)

สมรรถนะย่อย (Element)	เกณฑ์ในการปฏิบัติงาน (Performance Criteria)	วิธีการประเมิน (Assessment)
01251 อธิบายนาฏยศัพท์ที่เกี่ยวข้องในการรำเดี่ยวและรำคู่ โขนนาง	1. อธิบายความหมายนาฏยศัพท์ที่เกี่ยวข้องในการรำเดี่ยวและรำคู่ โขนนาง 2. อธิบายความหมายของการรำเดี่ยวและรำคู่และโอกาสในการนำไปใช้	การสังเกตการปฏิบัติงาน แฟ้มสะสมผลงาน
01252 ปฏิบัติกระบวนท่ารำเดี่ยวและรำคู่ โขนนางที่กำหนด	1. ปฏิบัติกระบวนท่ารำเดี่ยวและรำคู่ โขนนางที่กำหนด 2. ปฏิบัติกระบวนท่ารำเดี่ยวและรำคู่ โขนนางตรงตามจังหวะ บทร้องและทำนองเพลง	การสังเกตการปฏิบัติงาน แฟ้มสะสมผลงาน

12. ความรู้และทักษะก่อนหน้าที่จำเป็น (Pre-requisite Skill & Knowledge)

N/A

13. ทักษะและความรู้ที่ต้องการ (Required Skills and Knowledge)

(ก) ความต้องการด้านทักษะ

ปฏิบัติกรรำเดี่ยวและรำคู่ โขนนาง ได้ตรงตามจังหวะหน้าทับ ไม่กลองและทำนองเพลงที่กำหนด

(ข) ความต้องการด้านความรู้

รู้นาฏยศัพท์พื้นฐาน ที่เกี่ยวข้องกับลักษณะท่ารำที่ใช้ในการฝึกหัด เพื่อใช้ในการแสดงโขน ซึ่งเป็นคำศัพท์ที่สามารถสื่อความหมายในการแสดงต่าง ๆ ของวงการนาฏศิลป์ไทย

14. หลักฐานที่ต้องการ (Evidence Guide)

หลักฐานที่ต้องการจะกำหนดข้อแนะนำเกี่ยวกับการประเมิน และควรที่จะใช้ประกอบรวมกันกับเกณฑ์การปฏิบัติงาน (Performance Criteria) และทักษะและความรู้ที่ต้องการ (Required Skills and Knowledge)

(ก) หลักฐานการปฏิบัติงาน (Performance Evidence)

1. ผลงานการแสดงที่นำเสนอผ่านภาพถ่าย VDO หรือสื่อ Social media ในรูปแบบต่าง ๆ
2. เกียรติบัตร วุฒิบัตรเกี่ยวกับการแสดงโขน และ/หรือ
3. เอกสารรับรองและผลการประเมินจากบุคลากรหรือผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องกับสาขาอาชีพ

(ข) หลักฐานความรู้ (Knowledge Evidence)

1. ใบผ่านการอบรมในหลักสูตร ที่เกี่ยวกับการแสดงโขน

(ค) คำแนะนำในการประเมิน

ประเมินเกี่ยวกับการรำเดี่ยวและรำคู่โขนนาง

(ง) วิธีการประเมิน

1. สาทิตการปฏิบัติงาน
2. แฟ้มสะสมผลงาน

15. ขอบเขต (Range Statement)

ขอบเขตอธิบายถึงขอบเขตของการปฏิบัติงาน และสภาพแวดล้อมอื่นๆหรือสถานการณ์อื่นๆ ที่มีผลกระทบต่อการทำงาน รวมถึงเครื่องมือ อุปกรณ์ เทคโนโลยี ทรัพยากรที่ใช้ หรือข้อกำหนดอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

(ก) คำแนะนำ

1. ผู้เข้ารับการประเมินจะรู้ท่ารำที่เกี่ยวกับซึ่งมีความสัมพันธ์กับการรำเดี่ยวและรำคู่ ที่กำหนดไว้ อย่างน้อย 5 คำ เช่น รำราย ฉายเท้า ท่าเดียว (ในจับนาง) ท่าจับ 1 ท่าจับ 2 ท่าจับ 3 โคม 3 ใบ ฯลฯ และมีความเข้าใจขอบเขตความรู้ทั่วไป เกี่ยวกับความหมายและการนำไปใช้ ของการรำเดี่ยวและรำคู่โขนนาง ตลอดจนองค์ประกอบของการรำเดี่ยวและรำคู่ ที่แสดงลักษณะและรูปแบบของกระบวนท่ารำในการแสดงโขนเรื่องรามเกียรติ์

2. ผู้เข้ารับการประเมินจะต้องปฏิบัติกระบวนท่ารำเดี่ยวและรำคู่ ได้ตามเพลงที่กำหนดไว้ อย่างน้อย 2 เพลง เช่น

- รำเดี่ยว ชุด ฉุยฉายเบญจกาย
- รำเดี่ยว ชุด ฉุยฉายศูรปักษา
- รำคู่ ชุด หนุมาณจับนางเบญจกาย
- รำคู่ ชุด หนุมาณจับนางสุพรรณมัจฉา
- รำคู่ ชุด เมขลา-รามสูร

(ข) คำอธิบายรายละเอียด

ผู้เข้ารับการประเมินต้องเข้าใจขอบเขตความรู้ทั่วไป เกี่ยวกับความหมายและการนำไปใช้ ของการรำเดี่ยวและรำคู่ ตลอดจนองค์ประกอบของการตีบทให้ขับประกอบเพลงร้องตามรูปแบบของการสืบทอดกระบวนท่ารำประกอบบทขับร้องทำนองเพลงดนตรี ที่สอดแทรกอยู่ในการแสดงโขนเรื่องรามเกียรติ์

โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่ออวดฝีมือการรำรำที่ประณีตงดงาม และสามารถแสดงบุคลิกเฉพาะของตัวละครในบทนั้น ๆ ด้วยทักษะในการรำที่ได้รับการฝึกฝนมาเป็นอย่างดี

นาฏยศัพท์ หมายถึง คำศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการอธิบายการปฏิบัติท่ารำในการแสดงโขน ซึ่งประกอบขึ้นเป็นโครงสร้างของกระบวนท่า ใช้สำหรับสื่อสารบทบาทและกิริยาของตัวละคร

รำเดี่ยว หมายถึง รูปแบบของการแสดงที่ใช้ผู้แสดงเพียงคนเดียว มีจุดมุ่งหมายเพื่ออวดฝีมือการรำรำที่ประณีตงดงาม

ผู้แสดงจึงต้องมีทักษะในการรำและได้รับการฝึกฝนมาเป็นอย่างดี

รำคู่ หมายถึง รูปแบบของการแสดงที่ใช้ผู้แสดง 2 คน ซึ่งถ่ายทอดบทบาทลีลา ท่ารำ

ทักษะและความสามารถที่ต้องได้รับการฝึกฝนเทคนิคให้สัมพันธ์กันตามบทบาทและลักษณะของตัวละครเป็นสำคัญ

(ค) เครื่องมืออุปกรณ์และวัสดุที่จำเป็น

1. องค์กรที่มีหน้าที่รับรองสมรรถนะของบุคคลตามมาตรฐานอาชีพ CB จะต้องเตรียมเครื่องเสียง และไฟล์เพลงที่เกี่ยวข้อง พร้อมด้วยอุปกรณ์ประกอบการแสดง
2. ผู้เข้ารับการประเมินจะต้องจัดเตรียมชุดแต่งกายสำหรับฝึกนาฏศิลป์ไทย (โจงกระเบน) ที่มีความสุภาพ

16. หน่วยสมรรถนะร่วม (ถ้ามี)

N/A

17. อุตสาหกรรมร่วม/กลุ่มอาชีพร่วม (ถ้ามี)

N/A

18. รายละเอียดกระบวนการและวิธีการประเมิน (Assessment Description and Procedure)

พิจารณาหลักฐานจากแฟ้มสะสมผลงานที่เป็นเอกสารรับรองผลงาน

รับรองความรู้ความสามารถที่ผ่านมาก่อนหน้าและให้ประเมินสมรรถนะของผู้เข้ารับการประเมินด้วยเครื่องมือประเมินความรู้และทักษะให้ครอบคลุมเกณฑ์การปฏิบัติงาน ทักษะและความรู้ที่ต้องการของหน่วยสมรรถนะนี้

1. รหัสหน่วยสมรรถนะ 0126
2. ชื่อหน่วยสมรรถนะ ตีบทและใช้บทประกอบเพลงร้อง โขนนาง
3. ทบทวนครั้งที่ N/A
4. สร้างใหม่ ปรับปรุง

5. สำหรับชื่ออาชีพและรหัสอาชีพ (Occupational Classification)

ISCO - 08 รหัสอาชีพ 2655 นักแสดงโขน/ละครใน/ละครนอก

6. คำอธิบายหน่วยสมรรถนะ (Description of Unit of Competency)

หน่วยสมรรถนะนี้ประกอบไปด้วย ความรู้และทักษะในการรำตีบทและใช้บท ประกอบเพลงร้อง โขนนาง

โดยสามารถอธิบายความหมายของบทละครและปฏิบัติทักษะการรำใช้บท ตลอดจนองค์ประกอบของการรำตีบทและใช้บทตามที่กำหนดได้ เช่น เพลงสืนวน เพลงชมตลาด เพลงร้องร้าย ในบทบาทตัวละครต่างๆ เช่น บทนางนารายณ์ ตอนนารายณ์ปราบหนุมาน เป็นต้น

7. สำหรับระดับคุณวุฒิ

1	2	3	4	5	6	7	8
☐	☐	☐	☐	☒	☐	☐	☐

8. กลุ่มอาชีพ (Sector)

นักแสดงโขน

9. ชื่ออาชีพและรหัสอาชีพอื่นที่หน่วยสมรรถนะนี้สามารถใช้ได้ (ถ้ามี)

N/A

10. ข้อกำหนดหรือกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง (Licensing or Regulation Related) (ถ้ามี)

N/A

11. สมรรถนะย่อยและเกณฑ์การปฏิบัติงาน (Elements and Performance Criteria)

สมรรถนะย่อย (Element)	เกณฑ์ในการปฏิบัติงาน (Performance Criteria)	วิธีการประเมิน (Assessment)
01261 อธิบายความหมายในการตีบท และใช้บทประกอบเพลงร้อง โขนนางที่เกี่ยวข้อง	1. อธิบายความหมายบทประพันธ์ในการรำตีบทและใช้บทประกอบเพลงร้อง โขนนาง 2. อธิบายความหมายของภาษาท่าที่เกี่ยวข้องในการรำตีบทและใช้บทประกอบเพลงร้อง โขนนาง	การสาธิตการปฏิบัติงาน แฟ้มสะสมผลงาน
01262 รำตีบทและใช้บทประกอบเพลงร้อง โขนนางที่กำหนด	1. รำตีบทและใช้บทประกอบเพลงร้อง โขนนาง เหมาะสม สอดคล้องกับสถานการณ์ ที่กำหนด 2. รำตีบทและใช้บท ประกอบเพลงร้อง โขนนาง ตรงตามจังหวะ บทร้อง และทำนองเพลง	การสาธิตการปฏิบัติงาน แฟ้มสะสมผลงาน

12. ความรู้และทักษะก่อนหน้าที่จำเป็น (Pre-requisite Skill & Knowledge)

N/A

13. ทักษะและความรู้ที่ต้องการ (Required Skills and Knowledge)

(ก) ความต้องการด้านทักษะ

ปฏิบัติการรำตีบทและใช้บท ตามบทร้องและบทพากย์-เจรจา ได้ตามที่กำหนด

(ข) ความต้องการด้านความรู้

รู้นาฏยศัพท์พื้นฐาน ที่เกี่ยวข้องกับลักษณะท่ารำที่ใช้ในการฝึกหัด เพื่อใช้ในการแสดงโขน ซึ่งเป็นคำศัพท์ที่สามารถสื่อความหมายในการแสดงต่าง ๆ ของวงการนาฏศิลป์ไทย

14. หลักฐานที่ต้องการ (Evidence Guide)

หลักฐานที่ต้องการจะกำหนดข้อแนะนำเกี่ยวกับการประเมิน และควรที่จะใช้ประกอบรวมกันกับเกณฑ์การปฏิบัติงาน (Performance Criteria) และทักษะและความรู้ที่ต้องการ (Required Skills and Knowledge)

(ก) หลักฐานการปฏิบัติงาน (Performance Evidence)

1. ผลงานการแสดงที่นำเสนอผ่านภาพถ่าย VDO หรือสื่อ Social media ในรูปแบบต่าง ๆ
2. เกียรติบัตร วุฒิบัตรเกี่ยวกับการแสดงโขน และ/หรือ
3. เอกสารรับรองและผลการประเมินจากบุคลากรหรือผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องกับสาขาอาชีพ

(ข) หลักฐานความรู้ (Knowledge Evidence)

1. ใบผ่านการอบรมในหลักสูตร ที่เกี่ยวกับการแสดงโขน

(ค) คำแนะนำในการประเมิน

ประเมินเกี่ยวกับการรำตีบทและใช้บทสำหรับเอกร่วม ตามบทร้องและบทพากย์-เจรจา

(ง) วิธีการประเมิน

1. สาทิตการปฏิบัติงาน
2. แฟ้มสะสมผลงาน

15. ขอบเขต (Range Statement)

ขอบเขตอธิบายถึง ขอบเขตของการปฏิบัติงาน และสภาพแวดล้อมอื่นๆ หรือสถานการณ์อื่นๆ ที่มีผลกระทบต่อการทำงาน รวมถึงเครื่องมือ อุปกรณ์ เทคโนโลยี ทรัพยากรที่ใช้ หรือข้อกำหนดอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

(ก) คำแนะนำ

1. ผู้เข้ารับการประเมินจะรู้ท่วงท่าที่ถูกต้องซึ่งมีความสัมพันธ์กับการรำตีบทและใช้บท ตามบทร้องและบทพากย์-เจรจา ที่กำหนดไว้
2. ผู้เข้ารับการประเมินจะต้องปฏิบัติตามการรำตีบทและใช้บทสำหรับตัวเอกตามบทร้องและบทพากย์-เจรจา ได้ตามที่กำหนด เช่น บทร้องเพลงสีนวลนอก เพลงชมตลาด เพลงร้องราย ในบทบาทตัวละครต่างๆ เช่น บทนางมณโฑ ตอนขับพิณโก บทนางมณโฑ ตอนหุงข้าวทิพย์ บทนางวานริน ตอนเข้าห้องนางวานริน เป็นต้น

(ข) คำอธิบายรายละเอียด

ผู้เข้ารับการประเมินต้องเข้าใจขอบเขตความรู้ทั่วไป เกี่ยวกับความหมายและการนำไปใช้ ของการตีบทใช้บทประกอบเพลงร้อง ตลอดจนองค์ประกอบระหว่างปฏิบัติการใช้บทประกอบเพลงร้อง ในการแสดงโขนเรื่องรามเกียรติ์ ที่สามารถสื่อความหมายให้ผู้ชม หรือให้ผู้แสดงด้วยกันทราบ ด้วยภาษาท่าทางตามรูปแบบนาฏศิลป์ไทย

การตีบทและใช้บท มักใช้ต่อเนื่องกันตามสถานการณ์ โดยในแต่ละคำมีความหมายคือ

ตีบท หมายถึง การตีความบทประพันธ์ที่ใช้ประกอบการแสดงโขน เพื่อนำเสนอเรื่องราว อารมณ์และความรู้สึกของตัวละคร

สู่ความมุ่งหมายหลักในการถ่ายทอดเนื้อหาวรรณกรรม และสื่อสารความหมายตามบทพากย์-เจรจา และบทร้อง

ใช้บท หมายถึง การแสดงภาษาท่าทางนาฏศิลป์ประกอบอากัปกริยาอารมณ์และความรู้สึกของตัวละคร ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่ถูกกำหนดไว้ในเนื้อเรื่อง ประกอบเพลงหน้าพาทย์ รวมถึงการรำทวนบทในเพลงร้องด้วย

การตีบทและใช้บท คือ การตีความบทประพันธ์ที่ใช้ประกอบในการแสดงโขน เพื่อถ่ายทอดเรื่องราว อารมณ์และความรู้สึก และการเลือกใช้ท่าทำที่เหมาะสมตามบทบาทฐานะ และลักษณะของตัวละคร

(ค) เครื่องมืออุปกรณ์และวัสดุที่จำเป็น

1. องค์กรที่มีหน้าที่รับรองสมรรถนะของบุคคลตามมาตรฐานอาชีพ CB จะต้องเตรียมเครื่องเสียง และไฟล์เพลงที่เกี่ยวข้อง พร้อมด้วยอุปกรณ์ประกอบการแสดง
2. ผู้เข้ารับการประเมินจะต้องจัดเตรียมชุดแต่งกายสำหรับฝึกนาฏศิลป์ไทย (โจงกระเบน) ที่มีความสุภาพ

16. หน่วยสมรรถนะร่วม (ถ้ามี)

N/A

17. อุตสาหกรรมร่วม/กลุ่มอาชีพร่วม (ถ้ามี)

N/A

18. รายละเอียดกระบวนการและวิธีการประเมิน (Assessment Description and Procedure)

พิจารณาหลักฐานจากแฟ้มสะสมผลงานที่เป็นเอกสารรับรองผลงาน

รับรองความรู้ความสามารถที่ผ่านมาก่อนหน้าและให้ประเมินสมรรถนะของผู้เข้ารับการประเมินด้วยเครื่องมือประเมินความรู้และทักษะให้ครอบคลุมเกณฑ์การปฏิบัติงาน ทักษะและความรู้ที่ต้องการของหน่วยสมรรถนะนี้